

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Cena pojedynczego
egzemplarza

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Gho-
rączyzny 31 (Tel. 178).

Adres Administracji: Lwów, ul.
Podwałe 3 (Tel. 73).

20000 M.p.

Telefon Redaktora Naczelnego
230.

Telefon domowy Redaktora Na-
czelnego 192.

Skostniały samorząd.

W nawiązaniu do artykułu we wczorajszej „Gazecie Porannej” p. t. „Odświeżyć lwowską Radę miejską” — nadsyła nam jeden z reprezentantów lwowskiego postępowego mieszczanstwa poniższe uwagi, które też ze względu tak na źródło ich, jak też aktualność z całą gotowością zamieszczamy. — Red.

Lwów, 17. listopada.

Weźmy do ręki pierwsze lepsze sprawozdanie z posiedzenia lwowskiej Rady miejskiej i przeczytajmy je tak uważnie, jak ongiś traktowało się takie sprawozdania. Cóż tam znajdziemy? Więc najpierw — jeśli ktoś zraniony umarł, albo gdzieś się coś smutnego wydarzyło, Rada miasta Lwowa w skupieniu wysłuchuje żałobnego wspomnienia. Potem idzie porządek dzienny. Naturalnie podwyżka opłat i podatków. Wśród samej atmosfery uchwała się leniwie wnioski, co do których referent z góry zapewnia, że przyjęte być muszą. Opozycja jest liczebnie słaba, a blok „większości” zwarty i solidarny. Więc też opozycja zwyciężająco rezygnuje ze swych praw krytyki, albo jeśli z nich korzysta, to bez przekonania, aby się jej udało kogokolwiek przekonać, lub cokolwiek zmienić. Zainteresowanie od początku słabe, z biegiem posiedzenia wietrzeje do reszty. I komplet, z trudem do niezbędnego minimum dościągnięty, słabnie w miarę, jak ojcowie miasta chykiem wymykają się do domowych pieleszy. Wreszcie jakiś bystry matematyk z ulgą zauważa, że brak kompletu, wobec czego ex praesidio ogłasza się posiedzenie za ukończone i życzy dobrej nocy.

Z sielanki tej ktoś nieznający stonkowałby mógłby wnosić, że żyjemy w idealnym grodzie kramy Utopii, gdzie wszystko jest tak raz na zawsze dobrze urządzone, że niepotrzebne są wszelkie zmiany i reformy, wszelkie dyskusje i ścieranie zdań wykluczone, a cała czynność jedynie gwoli tradycji istniejącej Rady starszych polega na aprobatach i kiwnięciu głowami. Rzeczywistość natomiast jest zupełnie inna.

Żyjemy w dobie burz i kryzysów, którym podlegają państwa i narody, a miasta nie są szczęśliwymi wyspami pośród tych przesileń. Dzieli je również Lwów w całej pełni. Fatalne położenie gospodarcze, trudności mieszkaniowe i aprowizacyjne, niekiedy działy administracji, wymagające natychmiastowej i radykalnej sanacji, kompromitujące zaległości w wykonaniu pewnych terminowych zobowiązań, — słowem owa długa lista zadań i zagadnień, wymagająca nie spoczynku na laurach, ale wyjątkowej pracy ze strony ludzi energicznych, odpowiedzialnych i dających przez ogół zaufaniem.

Fuzja chliborobów z klubem kat.-ludowym.

Chodzi o wspólne popieranie postulatów katolicko-ludowych.

(Telefonicznie od naszego korespondenta.)

Warszawa, 17. listopada.

(M.) W kołach Chliborobów ujawniają się od pewnego czasu starcia, które znajdują nawet oddźwięk na zewnątrz. Przed tygodniem wiceprezes klubu Chliborobów poseł Zarucki zapewnił Waszego korespondenta — że dokonano zmiany prezydium i że on, poseł Zarucki został wybrany przewodniczącym na miejsce ks. Ilkowa. W kilka dni później ks. Ilkow zwrócił się do Waszego korespondenta z zapewnieniem, że wiadomość p. Zaruckiego jest nieprawdziwa. Charakterystyczne jest, że p. Zarucki muno tego dementi ks. Ilkowa podtrzymało swoje informacje powołując się na trzech pozostałych członków swego klubiku.

Trudno tu winić lwowską Radę miejską o obojętność dla interesów gminy. Nicwąt-piwie pragną wszyscy ojcowie miasta jego rozwoju, dobrobytu i wszelkich pomysłowości, a nie ich wina, że troski i sprawy osobiste niekiedy na dalszy plan odsuwają myśl o sprawach publicznych. Takie już ciężkie czasy, że obywatel większość sił poświęca na kręceniu się około własnej osi. O dobrych chęciach i intencjach rajców naszych równie wątpliwe nie należy, jak kwestionować nie wolno ich zasług w lepszej, a zamierzającej przeszłości. Jednak dziś — to nie wystarcza.

Na tle dzisiejszych, specjalnie twardych warunków jak niewinnie wygląda ów starannie izolowany od reszty świata areopag, gawędzący sobie o wypadkach, które z niepowstrzymaną siłą przewalają się nad nim. Sternik nie dźwierży już sterczący biernie z boku, patrzy, co z tego będzie. Nie rządzi, ale pochwała, lub oplakuje fakty dokonane. Oddzielony od reszty mieszkańców murem obustronnej obojętności jest ten mikrokosmos czemś, co ani blasku miastu nie dodaje, ani pożytku nie przysparza, ani szkody nie wyrządza, czemś, co istniejąc albo nie istniejąc biegu wypadków w niczem nie zmienia.

Los należy do ludzi nowych, ludzi czynu, woli i energii. Tamci należą już do historii. Może przydałby się tu na coś Steinach. A taką odważającą kłótnią byłoby wprowadzenie świeżego elementu, świeżych, niestartych, twórczych sił w dzisiejsze skostniałe, wszelkich przeciągów starannie wystrzegające się ciało odrodzone Rady miejskiej.

Praca w granicach samorządu miejskiego nie jest polem jałowem. Przed inicjatywą, rzutkością i energią otwierają się szerokie horyzonty.

Wczoraj znówu klub parlamentar ny został zaskoczony wiadomością, która wzbudziła swoim rodzajem sensację. Mianowicie dziennikarzom rozdano komunikat donoszący o tem, że klub Katolicko-Ludowy (pana Matkiewicza) i klub Ukraińsko-Włościaniski Chliborobów weszły w ścisły kontakt w celu popierania postulatów katolicko-ludowych. Oba te kluby stoją na stanowisku reformy rolnej i uważają, że parcelacja dóbr, tzw. martwej ręki jest przedwczesna i nie jest zgodna z postanowieniami ustawy o reformie rolnej wymagając uprzedniego porozumienia ze Świątynią apostołską.

Mimo państwowych kryzysów można na obszarze między rogatkami miasta stworzyć asyl ładu i sprawnej organizacji, wzór i miniaturę rządów, błogosławionych przez ludność. Ale by dojść do tego, trzeba działać, a nie naśladować czcigodne konsylium drzemiących starców ateńskich, którzy widocznie w łatwiejszych żyli warunkach.

Oto palące postulaty chwili: oddać bene maerentibus należną cześć, a rządy tym, którzy pragną i mogą się zasłużyć! Otworzyć szeroko okna sali posiedzeń Rady miejskiej, aby wpłynęło tam pełną falą świeże powietrze. Tych, którzy zajmują dziś krzesła radzieckie, paraliżuje ono i przestrasza. Ludziom nowym dodać tylko sił do pracy, bo nauczyli się niem odychać.

Sowiety wypuszczają pożyczkę cukrową.

Nowy sposób na sfinansowanie kampanji cukrowej.

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej”).

Pogranicze polsko-sow.,
16. listopada.

Z Moskwy donoszą: Wobec dotkliwego braku środków obrotowych na prowadzenie oraz finansowanie zaczynającej się obecnie nowej kampanji cukrowniczej rząd sowiecki równocześnie z zamknięciem całego szeregu cukrowni (17) — o czym już donieśliśmy w „Gazecie Lwowskiej” — postanowił wypuścić rządową krótkoterminową „pożyczkę cukrową”.

Polega ona na tem, iż obecnie opłatę nominalnej wartości obligacji tej pożyczki uskutecznia się w ten sposób, iż nabywcy składają odpowiednie kwoty pieniężne w banknotach sowieckich, czerwonych i t. d.,

Folska uzyska moratorium zagranicą.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 17. listopada.

Min. skarbu zamierza wysłać za granicę 2 delegatów, głównie do Paryża i Londynu celem uzyskania u sier rządowych ułatwień w zapłacie długów zagranicznych Polski. Powodzenie rokowań o moratorium jest prawie zupełnie pewne. Inicjatywa polska będzie przychylnie przyjęta. Na dowód tego „Gazeta Warsz.” przytacza fakt, iż doradca finansowy p. Young zaaprobował projekty Ministerjum.

Pomnik dla oficerów i żołnierzy poległych 6 listopada.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 17. listopada.

Min. spraw wojsk wybrał za zwołaniem władz najwyższych wyjątki z inicjatywą bu owo pomyślnie oficerom i żołnierzom poległym w krwawym dniu 6 listopada w Krakowie.

Strajk robotników drzewnych w Gdańsku.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Gdańsk, 17. listopada.

Strajk robotników drzewnych trwa w dalszym ciągu. W głosowaniu, które odbyło się wczoraj za strajkiem wypowiedziało się 1301, zaś za powrotem do pracy jedynie 630. Wobec tego wyniku głosowania Senat urucowił pogotowie techniczne, aby położyć kres obrzytnym stratom powodowanym przez strajk.

odpowiadających obecnej rynkowej cenie pewnej ilości cukru. Gdy zaś następuje termin płatności (obligacje są krótkoterminowe) posiadacze „pożyczki cukrowej” otrzymują określoną w obligacjach ilość cukru in natura.

Obligacje dostępne są mniej za-
możnym obywatelom, opiewają bowiem na różne ilości, począwszy od 10 funtów aż do 15 pudów.

Nabywcom tej nowej „pożyczki” (w ślad za opierającą się na tych samych zasadach „pożyczką zbożową”), udzielono rozmaite ulgi, jak zwolnienia od podatku obligacyjnego, prawo przechodzenia tych obligacji z rąk w ręce itd.

Energiczne ściganie lichwiarzy.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Warszawa, 17 listopada.
Pani Minister spraw wewnętrznych wyjechała do wszystkich Wojewódów, Komisarza rządowego (J. m. Warszawy) i delegata Rządu w Wilnie (kol. ik), polecając ponownie i z całym naciskiem energiczne ściganie przestępców lichwiarskich.

Statut banku emisyjnego.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Warszawa, 17 listopada.
„Kurier Polski” podaje, iż w najbliższych dniach wpłynie pod obrady Rady finansowej statut Banku emisyjnego.

Czy wolno kalkulować towary w dolarach.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Warszawa, 17 listopada.
„Kurier Polski” donosi, iż dziś o godz. 11 rozpoczęła się w Min. spraw wewnętrznych konferencja przedstawicieli 3 Ministerstw skarbu, sprawiedliwości i spraw wewnętrznych na temat legalności kalkulowania cen towarów w dolarach, co praktykowane jest bardzo szeroko przez przemysłowców i producentów.

Taryfy złotowe na kolejach państwowych.

(Telefonem od naszego korespondenta).
Warszawa, 17 listopada.
(M) W kołach parlamentarycznych krąży pogłoski, że w resortach ministerjalnych znajduje się w opracowaniu projekt wprowadzenia na kolejach taryf złotych.

Kongres kooperatyw spożywczych.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Warszawa, 17 listopada.
Dziś rozpoczęły się obrady pierwszego kongresu kooperatyw spożywczych z całej Rzeczypospolitej. Z zagranicy przybyli do Warszawy na kongres między innymi: wybitny ekonomista profesor Karol Gide, Henryk May, sekretarz generalny międzynarodowego biura pracy.

Jaka musi być polityka zagraniczna Polski?

Pierwsze wystąpienie Min. spraw zagranicznych Dmowskiego.

Punkt wyjścia w polityce zagranicznej. — Kwestja granic przestała dla nas istnieć. — Zemat konferencji z delegatami Rosji. — Sprawa wykonania traktatu ryskiego. — Propozycje p. Koppa miały cel wybitnie polityczny. — Jak Rząd polski traktuje sprawę tranzytu? — Co było dla Sowietów kwestją decydującą? — Na czym musi się opierać polityka pokojowa? — Znaczenie przymierza polsko-francuskiego. — Rozwój stosunków ekonomicznych.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 17 listopada.

Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej Komisji spraw zagranicznych wzięli udział Minister spraw zagranicznych p. Dmowski i podsekretarz stanu p. Seyda. Do pierwszego punktu porządku dziennego (sprawa wyjaśnienia co do rokowań polsko-sowieckich) zabrał głos Minister Dmowski i oświadczył co następuje:

Od objęcia przeze mnie urzędu Ministra spraw zagranicznych po raz pierwszy mam zaszczyt spotkać się z szanownymi panami. Wyjaśnienia moje poprzedzam więc małym wstępem. Dążeniem moim jest aby polityka zagraniczna Polski stanowiła zgodny zamknięty w sobie system i aby wszystkie jej kroki były wynikiem konsekwentnych założeń ogólnych.

ZASADY POLITYKI ZAGRAN.

W systemie polityki zagranicznej punktem wyjścia są dwa następujące fakty: Fakt pierwszy to fakt ten, że od niedawna mamy granicę uznane przez mocarstwa i kwestja granic przestała dla nas istnieć. Polska jest państwem o ściśle określonym terytorjum. Drugi fakt to nasze położenie wewnętrzne, w którym na pierwszym planie znajduje się potrzeba uzdrowienia naszego skarbu. Z tych dwu założeń wychodząc uważam, że polityka nasza musi być jaknajściślej pokojowa. Wynika to też z faktu, że posiadamy uznane granice i mamy możliwość przez to prowadzenia polityki pokojowej. Chcąc zaś uzdrowić nasz skarbnik musimy dążyć do zachowania pokoju.

Nasza polityka zagraniczna musi się opierać na następujących zasadach:

1. Poszanowanie i jaknajściślej-sze przestrzeganie wykonania traktatu.
2. Nieinterwencja w sprawy wewnętrzne sąsiadów i innych państw.
3. Dążenie do jaknajszerszego rozwinięcia naszych stosunków handlowych ze światem i ułożenie ekonomicznego współzycia z państwami. W sprawach aktualnych uważam za konieczne stosować konsekwencje wypływające z naszkicowanego powyżej ogólnego systemu polityki i to zarówno, kiedy idzie o sprawę stosunków między Polską a Rzeczpospolitą rosyjską, czy też o sprawę Klajpedy i inne.

NIEZREALIZOWANIE POSTANOWIEN TRAKTATU RYSKIEGO.

Przechodząc do sprawy konferencji z przedstawicielem Rzeczypospolitej rosyjskiej wysłanym do Warszawy powiem nie wiele, gdyż pertraktacje prowadził mój kolega p. Seyda, z którym p. Kopp zaczął już poprzednio rozmowy. Przedmiot

Co mówił p. Seyda?

Następnie zabrał głos p. Wiceminister Seyda i udzielił następujących wyjaśnień:

Rozmowy, które Wiceminister Seyda względnie częściowo poseł polski w Moskwie p. Knoł miał z Koppem, podkreślały od samego początku i w całym przebiegu zdecydowanie pokojowe intencje Polski i

rozwiązań był dwójaki: 1. propozycja Koppa w zakresie wykonania traktatu ryskiego, 2. sprawa uznania zmian konstytucyjnych Rzeczypospolitej rosyjsko-sowieckiej. Z podstawowych założeń naszej polityki wynikało, że żądania p. Koppa musimy traktować ściśle jako sprawę wykonania traktatu ryskiego, jako punkt o charakterze ściśle ekonomicznym, a nie politycznym. Tak też traktowaliśmy eliminując wszystkie momenty polityczne.

W sprawie uznania SSSR, był już szereg naszych żądań poprzednio postawionych. Na trudności ze strony Sowietów natrafiał punkt naszych żądań dotyczący ustanowienia konsulatu polskiego w Tyflisie. Ponieważ sprawa nie jest jeszcze dla nas tak pilna i pilną stać się może dopiero po rozbudowie naszych międzynarodowych stosunków handlowych w rozmiarach, o jakich poprzednio mówiłem, uważam po porozumieniu się z moim kolegą p. Seydą za stosowne na razie na ten punkt nie kłaść zbyt wielkiego nacisku.

Propozycje stawiane przez przedstawiciela sowieckiego miały cel par excellence polityczny i p. Kopp pragnął od nas otrzymać formułę ściśle polityczną. Na to nie mogliśmy się zgodzić, jak to zresztą konsekwentnie wypływa z naszkicowanych wyżej zasad ogólnych naszej polityki. Szczegóły naszych rokowań przedstawi panom Wiceminister Seyda, który te rokowania prowadzi.

P. Rudziński „Wyzwolenie” zapytuje, czy obrady Komisji mają być traktowane jako jawne, czy też jako poufne. P. Minister Dmowski odpowiedział: To co chcemy panom przedstawić, nie jest tajemnicą i nie widzę potrzeby zastrzegania poufności.

MAURICE LEBLANC. 121)

DEMON I FABIETA.

(Przetłumaczenie z oryg. Heleny Pzyjomskiej)

(Ciąg dalszy).

Stał tak przy trupie chwilę nie zdecydowany, gotów rzucić się na ciało bezwładne i mścił się na niem za swą porażkę poprzednią... Lecz dotknąć go zbrakło mu odwagi; na jedno mu jej starczyło tylko — rzucił się i wyrwał z rany sztylet, kryjąc oczekajacy.

— Ha, stary drabie, masz, na coś zasłużył! Oszłocił tego chwata Konrada! Bądź pewny Konradzie, że ci tego nie zapomnę! Ale — gdzie też może być Konrad?

— Zapewne w sali Cudownego Kamienia.

— Prawda! Wiesz Otto, chodźmy tam! Pilno mi zobaczyć teraz spiącą kobietę, którą tam stary zostawił — i z nią rozprawić się z kolei.

— Więc teraz jest pan, przecież zdania, że to kobieta z krwi i ciała?

— Hoo, i jak jeszcze! Tak samo, jak stary Druid, któremu Konrad, daj mu Boże zdrowie, krwi u-

puścił. Tak, teraz wiem: najwyczałniejczy to był szarlatan; nauczył się pewnych sztuczek i „tricków”, lecz władzy ni mocy istotnej nie miał żadnej. Ot, najlepszy dźwięk!

— Niech sobie będzie szarlatan — odparł Otto — a jednak ten szarlatan wskazał panu swoimi sztuczkami istnienie tej części grof. Więc po co to zrobił? Co miał w tem za cel? I skąd się on tu wogóle wziął? Czy znana mu była tajemnica Cudownego Kamienia — znanem dokładnie miejsce, w którym Kamień spoczywa i sposób zdobycia go sobie?

— Masz słusność, wszystko to dla nas zagadka — rzekł Worski, któremu dogodniej było nie nazbyt analizować szczegóły zająć ostatnie: ale zagadka, której rozwiązanie przyjdzie samo z siebie. Więc po co mam sobie teraz napróżno głowę łamać — tem więcej, że nie mam już — szczęściem — na kartach tej wstrętnej figury, na której wspomnienie włosy mi stają na głowie.

Przebyli poraz już trzeci warknie orzeźwić, wiedząc do sali Cudownego Kamienia. Z miana zwycięzcy — głową wzniesioną i pewnem siebie spojrzeniem tryumfatora, stanął

Worski w jej progach. Nie masz już przeszkód, ni wrogów!... Wszystko się jak czozy dym rozwiało!... Kamień Cudowny odnajdzie sam, bez niczyjej pomocy — dotrze doń, gdziekolwiek on ukryty, czy tam, u stropu, wśród tafli sklepienia — czy też gdzieś indziej!... Skończyć jeszcze tylko z tą tajemniczą kobietą, tak bardzo do Weroniki podobną: że zaśnieniomżliwa, by to istotnie była Weronika, dowie się teraz, co zacc jest — zdechrze z niej maske i dotrze do dna prawdy.

— Jeśli ja tylko tu jeszcze zastanę — wyszeptał — Bardzo możliwe, że już jej niema. Wchodziła w zaklęte koło zawitych kombinacji starego Druida; więc sądząc, że się mnie pozbył...

Podsumował się ku wzniesieniu i zaczął iść ku górze. Postać niewieścia widzialna już była. Leżała, jak przedtem, na dolnej płycie dolmenu. Spowita zwojami białej żalony. Tylko ramię zmieniło pozycję i ręka teraz wysuwała się po kostkę z pod okrycia. Na palcu odcinał się pierścionek, zdobny turkusami.

— Mało co poruszała się nawet — spi ciągle — rzekł Otto.

— Może i spi — odparł Worski.

— Muszę przekonać się sam: zostaw mnie

Zbliżył się do leżącej. W ręku wciąż trzymał sztylet Konrada i ta może właśnie okoliczność przywiodła mu na myśl intencje zbrodni. Gdy bowiem wzrok jego padł na broń, spostrzegł w tej dopiero chwili, że dzierży ją w dłoni i że posłużyć się nią może w danym razie. Dzielny go od uspiionej najwyżej trzy kroki, gdy spostrzegł, że ręka wychylająca się z pod osłony jest zupełnie sına i w kostce czarna i zgorana pręgami, pochodzącymi wiodocześnie od ucisku powożców. A przecież zaledwie przed godziną wracał mu stary Druid uwagę, że ręce „kapłanki” żadnych nie noszą śladów.

Szczegół ten wytrafił znów Worskiego z równowagi, dowodził mu bowiem, że ma przed sobą istotnie kobietę, którą on sam uwiązał do pala, że zdjęto ją zatem z drzewca tortury. Tem samem sprawa cała wchodziła ponownie na tory niepojętej, iscie, tajemniczości.

(C. d. n.).

ktatu zagwarantowanych art. 22. traktatu.

3. Plan rat i terminów spłaty 30 milionów rubli złotem, należnych Polsce.

4. Załatwienie wymiany personalnej.

Przy punkcie drugim wystąpił p. Kopp z postulatem zapewnienia na rzecz tranzytu wszystkich dróg komunikacyjnych i zrzeczenia się przez Polskę zastrzeżenia traktatowego co do swobody w normowaniu warunków tranzytu dla towarów pochodzenia niemieckiego i austriackiego, uznając natomiast zastrzeżenia traktatowe co do materiału wojennego z tym jednakże, by zastrzeżenia te nie były interpretowane w sensie rozszerzającym. Z polskiej strony odpowiedziano, że można się zgodzić na tego rodzaju układ tymczasowy tylko w charakterze planu zrealizowania traktatu ryskiego, z podkreśleniem, że wykonane muszą być wszystkie warunki traktatu, a nie tylko wymienione przez p. Koppa.

JAK RZĄD POLSKI TRAKTUJE SPRAWY TRANZYTU?

Godząc się na bezwzględne przyłączenie do pertraktacji handlowych i przyjmując do wiadomości oświadczenie p. Koppa w sprawie złota i wymiany personalnej, oświadczył Wiceminister p. Koppowi w sprawie tranzytu, że zastrzeżenia dotyczące towarów pochodzenia niemieckiego i austriackiego leżą raczej w sferze uregulowanych jeszcze stosunków handlowych polsko-niemieckich oraz polsko-austriackich, nie zaś jednostronnie w sferze stosunków polsko-sowieckich. Cała techniczna strona tranzytu powinna uregulować konwencja komunikacyjna. Zastrzeżenia dotyczące materiału wojennego wymagają komentarzy skierowanych przeciw rozszerzającej je interpretacji, skoro Rząd polski interpretacji takiej nie żąda.

P. Kopp w pierwszej zaraz rozmowie nalegał na jaknajdalej idące sprecyzowanie zobowiązań traktatowych, choćby stosunki w Niemczech rozwinęły się w sposób zdecydowany. Z polskiej strony odpowiedziano, że Rząd polski traktuje sprawę tranzytu w myśl art. 22. traktatu, jako sprawę ekonomiczną, do której nie zamierza mieszać względów natury politycznej.

CO BYŁO DLA SOWIETÓW KWESTJA DECYDUJĄCA?

W dalszych konferencjach okazało się, że dla Sowietów kwestją zgodzenia się rządu na polityczną formułę w sprawie tranzytowej była rzecz bezwzględnie decydująca. Rząd polski był gotów przystać na formułę zapewniającą obu stronom tranzyt w sposób rzeczowy na trwałych podstawach, ale nie mógł kontynuować jakiegokolwiek formuły traktatowej, sprawę tranzytu w oświeceniu politycznym. Tak samo stwierdzono ze strony polskiej, że Polska nie zamierza mieszać się do spraw wewnętrznych Niemiec, że jednakże za zupełnie zbyteczną uważa składanie w myśl postulatów p. Koppa specjalnej w tej mierze deklaracji na ręce rządu sowieckiego, podobnie, jak nie wymaga jej od niego.

Gdy w sprawie politycznej formuły tranzytu do porozumienia nie doszło mimo ogólnych pokojowych tendencji obu stron pertraktacyjnych, zapytał Wiceminister Seyda w ostatniej rozmowie p. Koppa, czy nie udało się załatwić innej przez niego

Rozłam w Ukraińskiej Reprezentacji Parlamentarnej.

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej”)

Luck, 17. listopada.

(W.) Dziś odbywają się w Lucku narady 7 posłów ukraińskich, którzy wystąpili z ukraińskiego Klubu sejmowego, a zgłosili swój akces do Ukraińskiej partii socjalno-demokratycznej, która — jak wiadomo — pozostaje w zupełności pod wpływem komunistów. Do wystąpienia z Klubu

poruszonych punktów. P. Kopp dał odpowiedź odmowną, zaznaczając, że wobec odpadnięcia tamtej kwestji, inne sprawy straciły dla rządu sowieckiego charakter aktualny. Z polskiej strony poruszono jeszcze sprawę trudności, jakie powstały w związku z projektowanym przyłączeniem przez Polskę do wiadomości notyfikowanego Rządowi polskiemu przez rząd sowiecki przekształcenia czterech republik sowieckich w federa-

ukraińskiego nawoływał ich bardzo energicznie organ komunistów „Zemla i Wola”, grożąc im bojkotem wyborców, a groźba ta widocznie poskutkowała. Przewódca secesjonistów jest poseł Choma Prystupa, znany ze swych występów politycznych na wiecach w Małopolsce wschodniej.

cję SSSR. Doszło tu do porozumienia na podstawie usunięcia spornej kwestji konsulatu generalnego polskiego w Tyflisie, a sowieckiego w Gdańsku, póki jeszcze nie zawarto konwencji konsularnej. Powstałyby natomiast zaraz konsulaty takie w Charkowie i Mińsku. Końcowe pertraktacje, dotyczące uznania SSSR, przedłożono do Moskwy. Rozmowy z Koppem miały charakter rzeczowy i pokojowy.

Drugie wystąpienie p. Min. Dmowskiego.

Warszawa. (PAT.) Na końcu dzisiejszych obrad komisji dla spraw zagranicznych Sejmu Rzeczypospolitej, zabrał głos Min. spraw zagr. p. Dmowski, mówiąc, co następuje:

Jako Minister spraw zagranicznych jestem w tem szczęśliwym położeniu, że wszyscy tu mamy jeden cel: jak najskuteczniejszą obronę interesów Państwa na zewnątrz i że różnice między nami są tylko co do poglądów na drogi tej obrony. Żałuję, że inne obowiązki odwołały mnie na krótki czas z posiedzenia komisji i że nie mogłem wysłuchać wszystkich przemówień. Z tych, które wysłuchałem, staram się odpowiedzieć na kilka punktów, w których wstępne słowa moje były kwestionowane.

NA CZEM MUSI SIĘ OPIERAĆ POLITYKA POKOJOWA?

Oświadczam, że polityka nasza jest i musi być ściśle pokojowa. Polityka pokojowa musi opierać się na gotowości w każdej chwili do obrony państwa. Jestem zdania, że polityka rozbrojeniowa, dyktowana doktryną pacyfistyczną, była przyczyną wielkiej wojny. Gdyby nie było tej polityki w państwach zachodnich, Niemcy nie wierzyłyby w szybkie zwycięstwo i nie chciałyby wojny.

W KAŻDEJ CHWILI NALEŻY BYĆ GOTOWYM DO OBRONY PAŃSTWA.

Doktrynerstwo pacyfistyczne było przyczyną długoletniej wojny, do której państwa nie były przygotowane. Musimy być przygotowani do obrony państwa na wypadek, gdyby było tego potrzeba. Rząd poczynił znaczne redukcje w budżecie Ministerstwa spraw wojskowych w celu zrównoważenia budżetu. Jednakże Rząd przygotowany jest na wniesienie w następnym roku wniosku o przyznanie odpowiednich kredytów.

ZNACZENIE PRZYMIERZA POLSKO-FRANCUSKIEGO

Następnie p. Minister przeszedł do omówienia naszego stosunku do państwa, które od czasu zwycięstwa, podjęło stosunek do nas z wielką ostrożnością i z wielką ostrożnością. Polityka nasza jest i musi być ściśle pokojowa. Polityka pokojowa musi opierać się na gotowości w każdej chwili do obrony państwa. Jestem zdania, że polityka rozbrojeniowa, dyktowana doktryną pacyfistyczną, była przyczyną wielkiej wojny. Gdyby nie było tej polityki w państwach zachodnich, Niemcy nie wierzyłyby w szybkie zwycięstwo i nie chciałyby wojny.

bardziej na niebezpieczeństwo, jest szczególnie zainteresowana w ścisłym wykonaniu traktatu wersalskiego. Z polityką Francji związane jest w szczególności nasze Państwo. Francja czuwa nad wykonaniem traktatu Mowca stwierdza na podstawie znajomości stosunków, że polityka Francji jest ściśle pokojowa, a mówiąc o polityce naszej, podkreśla p. Minister, że powinna się ona opierać na poczuciu obowiązku i odpowiedzialności.

Musimy zabezpieczyć byt naszego Państwa, uzdrowić nasze stosunki gospodarcze, poprawić byt obywateli Państwa, a w szczególności klas pracujących, a jednocześnie dążyć do utrwalenia pokoju i uzdrowienia stosunków gospodarczych w Europie.

Dążyć musimy do jak najszerzego rozwoju stosunków ekonomicznych ze światem. Minister zaznacza, że nie wypowiedzi tego jako oświadczenie dyplomatyczne, gdyż chciałby, aby zrozumiano nie tylko u nas, ale za granicą, że polityka zyskuje tylko na szczeroci i uczciwości i że pomiędzy dwoma punktami najbliższą linią jest linia prosta. Mowca zgadza się z posłami, którzy wskazali na niebezpieczeństwo naszego położenia w związku z możliwymi wypadkami w Niemczech. Zarówno przewrót komunistyczny, jak też zwycięstwo żywiołów nacjonalistycznych i monarchistycznych w Niemczech jest niepożądane. Musimy baczenie śledzić rozwój stosunków i być gotowi do obrony naszych interesów i pokoju.

W stosunku do Rosji powinniśmy dążyć do najszybszego zawarcia traktatów handlowych. Delegat sowiecki Kopp, gdyby nie osiągnął naszej zgody co do tranzytu stracił zaufanie co do innych punktów wykonania traktatu ryskiego. Mowca ma jednak nadzieję, że i Rosja zrozumie, iż także dla niej traktat handlowy jest pożądanym.

Po przemówieniu Ministra Dmowskiego komisja przyjęła rezolucję, w której przyjmując do wiadomości oświadczenie p. Ministra spraw zagranicznych, w imieniu komisji wyraża nadzieję, że Rząd polski będzie dążył do osiągnięcia naszej ogólnie politycznej zgodności.

Z Komisji sejmowych.

Uznanie nadzwyczaj. Komisarzowi do walki z drożdżną. — Rezolucje Komisji wojskowej. — Kary na spóźniających się posłów.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Warszawa, 17 listopada.

Komisja do walki z drożdżną uchwalila rezolucję, wyrażającą opinię, że usiłowania nadzwyczajnego komisarza do walki z drożdżną odpowiadają celom, które w dzisiejszym położeniu gospodarczym kraju tą drogą osiągnąć można.

Komisja wojskowa ukończyła trzecie czytanie projektu ustawy o obowiązku służby wojskowej i przyjęła rezolucję wzywającą Rząd do natychmiastowego wykonania ustawy wojskowej, by ulgi w służbie wojskowej stosowano bezzwłocznie, by poborowym doreczano wezwania o ile możliwości imiennie. Wezwano Rząd do przedłożenia projektu ustawy o przysposobieniu wojskowemu i normowaniu funkcji i obowiązków urzędników celnych. Referent na plenum p. Zamorski.

Komisja administracyjna odrzuciła wniosek nagły klubu P. S. L. w sprawie działalności wieleńskiego Urzędu Kontroli Państwa, oraz wniosek nagły tegoż klubu w sprawie powołania do Najwyższej Izby Kontroli osób nieodpowiednich i zdyskwalifikowanych. Przyjęto jednomyślnie wniosek, w myśl którego członkowie komisji, spażniający się więcej niż 15 minut na posiedzenie, będą placili karę 1 milion Mk.

Zbiórka na skarb narodowy.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Warszawa, 17 listopada.

Dzienniki donoszą, iż w komisji zbiórki na skarb narodowy panuje w ostatnich tygodniach ruch bardzo ożywiony. Przeciwna wysokość składanych dziesięć ofar wynosił około 130 milionów Mk. Komitet zbiórki zwrócił się wobec tego do P. K. O. o pożyczkę w wysokości 1 milja da marek na wzmożony zakup srebra i złota dla skarbu. P. K. O. pożyczki użyciła.

Bazpośrednie połączenie Warszawy--Rzym.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Warszawa, 17 listopada.

W Nicei odbywa się konferencja w sprawie ustalenia międzynarodowego rozkładu jazdy dla połączeń Delegacji polscy zaprojektowali wprowadzenie bezpośredniego połączenia kolejowego między Warszawą i Rzymem przez Bolonję i Gdańskiem a Wiedniem przez Włocław.

Tyrok w procesie o zabójstwa Worowskiego.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).
Lozanna, 17 listopada.

Proces przeciw Conrademu i otulinowi zakończył się. Na pytanie, przedłożone przysięgłym co do winy Conrada ego i P. Lunina, odpowiedział sąd, że czterema głosami „tak” a czterema „nie”. Wobec tego b. j. oskarżeni zostali uwolnieni. Jedyni skazani i to na podstawie głosów sądownych po połowie. O karachnych wyjęszczono na 1 i 2 lat.

PRZYJMIE KROPIKI DO PRZEPISYWANIA NA MASZYNE. ZGŁOSZENIA W ADMINISTRACJI „GAZETY LWOWSKIEJ”, PODWALE L. 3, A. PIETRO, OD GODZ. 2-2 I 5-5.

Sledztwo w sprawie zająć kra-kowskich.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“).
Kraków, 17 lutego.

Sledztwo w sprawie wtorkowych zająć prowadzi sędzia ze Lwowa p. Huth. Niezależnie od niego prowadzi dochodzenie prokuratorja p. Kondratowiczem na czele. Pożądaniem zwróconem do Sejmu w sprawie wydania 3 posłów socjalistycznych, prokuratorja wytoczyła sledztwo adwokatowi Kl. Mackiemu, przesłowi Zwiżku i pozwo-ców Karolowi Kornieckiemu, o a socjalistycznym radnym miejskim Jasinskemu i Pa karowi z § 6 kod. kar. austr.

Prz. słuchano na to szereg osó podejrzanych o współudział.

Ważne narady zjedn. posłów niemieckich.

(Telefonem od naszego korespondenta).
Warszawa, 17 listopada.

(M) W kołach parlamentarnych zwrócono uwagę na wczorajsze narady zjednoczenia posłów niemieckich. Narady te były poświęcone sytuacji politycznej. W toku dyskusji część posłów niemieckich wyraziła żądanie porozumienia się z Włochami i Kołofantym, celem poparcia większości rządowej w Sejmie. Część innych posłów niemieckich energicznie wystąpiła przeciw temu projektowi.

Znaczna redukcja pracowników kolejowych w dyrekcji lwow.

Lwów, 17 listopada.

(m) Jak się z wiarygodnego źródła dowiadujemy, zostanie w związku z oszczędnościową i w dyrekcji kolejowej lwowskiej przeprowadzona w terminie do końca listopada względnie grudnia b. r. znaczna redukcja sił urzędniczych i pomocniczych. Dotknę ona w centrali 97 pracowników, przeważnie tych, którzy ukończyli 35 lat służby i przekroczyli 60 rok życia, urzędników kolejowych na meżnych.

W całym okręgu dyrekcji lwowskiej przewidziane jest zmniejszenie personelu o kilkaset pracowników.

Zgon wybitnego działacza ukraińskiego.

Lwów, 17 listopada.

(W) W Winnikach k. Lwowa zmarł na chorobę raka wybitny działacz ukraiński dr. Ljra. Z „Dyrektorja u“ był on ministr wyznań a po przewrocie bolszewickim przebywał na emigracji w Tarnowie a ostatnio w Winnikach gdzie wykonywał praktykę lekarską. Należał do partji „socjalistó samodzielných“ i był przewodzącym „Centralnego Komitetu“.

Kronika telegraficzna.

— Senator z Chicago Johnson zgłosił z ramienia partji republikańskiej kandydaturę na prezydenta Stanów Zjednoczonych. Johnson jest przeciwnikiem Ligi Narodów.

— Wczoraj zdarzyła się koło Monastyrz lokomotywa z pociągiem osobowym 10 osób zabitych, 30 rannych.

— Opłaty pocztowe w Niemczech podniesiono o 100 %. Opłata listu za granicę wynosząca będzie 20 miliardów, opłata karty pocztowej 10 miliardów mk.

— Z Budapesztu donoszą: Pełen do Zgromadzenia narodowego prafat Glesswein zmarł tutaj na udar serca.

Rokowania p. Koppa w oświetleniu sowieckim.

(Urzędowy komunikat SSSR).

(Telefonem od naszego koresp.)

Warszawa, 17 listopada.

(M) Rząd sowiecki ogłosił komunikat o rokowaniach p. Koppa z Wiceministrem Seydą.

Komunikat oświadcza, że celem rokowań tych było, aby wobec przesilenia w Europie centralnej zbadać kwestje sporne polsko-sowieckie i wypracować stosownie konjunktur międzynarodowych nowe wzajemne rokownicze stosunków pokojowych. W dalszym ciągu komunikat przedstawia przebieg rokowań zgodnie z wywodami p. Ministra Seydy, złożo-

nymi na wczorajszym posiedzeniu komisji spraw zagranicznych, o których treści już donosiliśmy. Reszta komunikatu poświęcona jest sprawie uznania unji republik sowieckich i stwierdza, że Polska jest „punktem wojny i pokoju w Europie wschodniej“, dając do zrozumienia, że rokowania teczyć się będą w dalszym ciągu i reklamując ujawnienie „ducha pokoju“ sowiecków w przeciwstawieniu do niejasnego jakoby stanowiska Polski.

Co się dzieje w Niemczech?

Najważniejsze problemy polityczne Niemiec. — Kwestje Z. Rulry i Nadrenj. — 150 milionów dolarów pożyczki na zakupno środków żywności. — Alijanci wobec powrotu Hohenzollerów. — Gen. Ludendorff czuje się dobrze w Austrii. — Aresztowanie Stinnesa.

(Telegramy „Gazety Lwowskiej“)

Paryż, 17. listopada.

Sytuacja odnośnie do sprawy powrotu ekscesarza do Niemiec komplikuje się o tyle, że mocarstwa zamknięte w Radzie ambasadorów, nie mogą liczyć na poparcie ich akcji przez Stany Zjednoczone. Rząd waszyngtoński zgłosił bowiem zupełne desinteressement w całej tej sprawie motywując swoje stanowisko przedewszystkiem tem, iż nie podpisał Traktatu Wersalskiego.

W politycznych kołach francuskich przypuszczają, że koalicja zastosuje względem obu Hohenzollerów tę samą taktykę, jaką posłużyła się odnośnie do ekscesarza Karola.

W tym wypadku zażądano by od Niemiec wydania obu Hohenzollerów, na wypadek, gdyby ci zdecydowali pozostać w Niemczech.

Drugą aktualną kwestją jest dalsze postępowanie wobec obu tych Hohenzollerów. Pod tym względem zachodzą jedynie dwie możliwości, albo wywiezienie ekscesarza i kronprinza na wyspę, albo postawienie go przed sądem.

Wiedeń, 17 listopada.

(L) Rząd austriacki został zaskoczony przybyciem generała Ludendorffa do Austrii. Prawdopodobnie ze strony rządu niemieckiego podjęte zostaną kroki dyplomatyczne celem wydania generała Ludendorffa niemieckim władzom sądowym. — Ze strony urzędowej zapewniają, że generał Ludendorff korzysta w tej

chwili z prawa asyłu i nie może być na razie z Austrii wydany. Zamieszka wraz z otoczeniem w miejscowości Zirl pod Innsbruckiem.

Paryż, 17 listopada.

„Intransigent“ twierdzi, że gen. Degoutte otrzymał pełnomocnictwo do aresztowania Stinnesa. Z wiarygodnego źródła wiadomości tej zaprzeczają.

Berlin, 17. listopada.

Nad wszystkimi problemami wewnętrznymi politycznymi Niemiec górnice obecnie kwestja Z. Rulry i Nadrenji. Rząd niemiecki jest bezsilny wobec obecnych wypadków i zdecydowany jest pozostawić władzom okupacyjnym troskę o Zagł. Rulry i Nadrenje.

Dortmund, 17. listopada.

Wczoraj odbyły się tutaj większe demonstracje. Tłum uformowany w połód starł się na przedmieszcjach z policją. W zamęcie rzucono 2 ręczne granaty na policję. Po rozprószeniu demonstrantów pozostało 2 rannych robotników i 2 urzędników policji.

Waszyngtoński sprawozdawca „Tempsa“ dowiaduje się ze strony nieoficjalnej, ale wiarygodnej, że prezydent Coolidge rozważa kwestje udzielenia Niemcom pożyczki 150 milionów dolarów na zakupno środków żywności w Stawach Zjednoczonych.

Ligi dla pracowników państwa i komunikacji kolejowej przez niemiecki Górny Śląsk.

(Telefonem od naszego korespondenta).
Warszawa, 15. listopada.

Celem umożliwienia osobom, korzystającym z ulg przejazdowych na polskich kolejach państwowych, w szczególności pracownikom państwowym, którym przysługuje 50-procentowa zniżka taryfowa przejazdu przez obszar niemieckiego Górnego Śląska wydało Ministerstwo kolei żelaznych odpowiednie zarządzenia. Na podstawie tych zarządzeń będą kasy osobowe na dworcach kolejowych w możności wydawania pracownikom państwowym biletów bezpośrednich aż do stacji przeznaczenia, zaliczając ulgową opłatę za przejazd przez linje polskie, zaś dot-

ną cenę za odcinek niemieckich kolei górnośląskich. — W ten sposób stało się zadość życzeniom szerokich kół pracowników państwowych, zwłaszcza w Małopolsce, którzy mogą obecnie bez przeszkód korzystać z bezpośrednich pociągów pospiesznych między Mało- a Wielkoposką przez niemiecki Górny Śląsk np. ze Lwowa przez Katowice, Bytom i Kluczbork do Poznania.

Profesor Ohijenko jedzie do Kanady.

Lwów, 17 listopada.

(W) Były rektor Uniwersytetu ukraińskiego w Kamieńcu Podolskim, b. minister w rządzie Pełtur, wyjeżdża do Kanady, gdzie ma objąć posadę dyrektora nowo założonej wyższej szkoły ukraińskiej

Okruchy.

Sila duchowa społeczeństwa jest tak silna nagromadzonych obowiązków. Prawdziwa nauka społeczna polega na tem, żeby zastrzec poczucie obowiązku i nakładać nowe obowiązki. Palszywa nauka tem się zaleca i tem schlebja tehorzestwu ludzkemu i wygodzie ludzkiej, że wyzwala od obowiązków. Podchlebając jednostce, ubozwładnia społeczeństwo i poddaje je w słowach Schiller'a „dem dunkeln Schicksal, das nur der Starke zwinget“.

STANISŁAW SZCZEPANOWSKI.
Idea polska.

Losi Włochów Jugosłowiańscy w Lwowie.

Powitanie na dworcu. — Zwiedzenie Targów Wschodnich i miasta. — Konferencje w Izbie handlu i przem. — Wieczorem odjazd do Krakowa.

Lwów, 17. listopada.

(p.) Dziś rano o godz. 9-tej zebrał się przedstawiciele władz, instytucji kulturalnych i przemysłowych, jakoteż prasy lwowskiej w celu powitania młodych gości jugosłowiańskich. Z ramienia rządu wystąpił delegat Min. spraw zagran. dr. Zygmunt Zelisławski, im. Województwa naczelnik Wydz. Karhezy w tow. sekr. Milewskiego, im. Inżyniera wicepr. Obirek w tow. sekr. Mazura, im. Izby handlu i przem. dr. Trawiński, im. Targów Wschodnich. dyr. Grossman. Nadto jawili się poseł czechosłowacki p. Stilić, prezes kolei Barwicz i prof. Pogonowski im. Ligi jugosłowiańsko-polskiej.

Delegacja jugosłowiańska przybyła w liczbie 35 osób, składa się z posłów Skupczyny wszystkich odłamów politycznych z wicepr. Skupczyny p. Bakiczem, oraz z kilku reprezentantów prasy i świata literackiego.

Z partji radykalnej przybyli posłowie: Churicz, Ilisiewicz, Michalowicz, Tajsicz, Aleksicz, Stefanowicz, Stankowicz, dalej demokraci Agatonowicz, Prybicewicz, Włodarczyk, Radosławewicz, klub jugosłowiański (klerycali) Koroszczak (Słowieniec), Kremicz (Bośniak), jugosłowiańsko-muzułmański: Mehmed Spahi, Sałih, Balicz, Ajanowicz, muzułmański z południ. Serbji (tureccy nacjonalisci), derwisz Kadicz, Hussein Hadzi Mustafa, klub bośniacki: Dymitrowicz, Wujicz, serbsko-nacjonalny: Stojanowicz.

Po krótkich słowach powitania, delegat Min. oddał głos prof. Pogonowskiemu, który w dłuższym przemówieniu w języku słowiańskim dał wyraz serdecznym uczuciom przyjaźni narodu polskiego dla bratniego narodu jugosłowiańskiego i dążeń do jak najlepszego wzajemnego poznania się i zbliżenia kulturalnego, politycznego i gospodarczego. W podobnym duchu przemówił im. Targów Wschodnich dyr. Grossman, akcentując nadto znaczenie Lwowa, jako handlowego łącznika Polski ze Wschodem i Południem oraz tradycje handlowe serbsko-polskie.

Ze strony delegacji przemówił poseł Agatonowicz, wskazując na utylitarne dążenia Jugosławii do zawiązania jak najściślejszych węzłów z Polską. Na wezły kulturalne wskazał w swej mowie poseł Sałih Balicz, imieniem akademików lwowskich przemawiał akad. Stefanowicz.

Każda mowa kończyła się gorącym okrzykami na cześć Jugosławii i Polski. Po zakończonym powitaniu udali się goście na zwiedzenie Targów Wschodnich i Panoramy Racławickiej, jakoteż osobliwości Lwo-

Z obrad Sejmu.

Potępienie przez Marszałka zachowania się posłów. — Wyjaśnienia p. M. Rka. — Dalsza dyskusja. — Odrzucenie wniosków nagłych.

(Telegramy „Gazety Lwowskiej“.)

Warszawa, 16. listopada.

Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu zabral głos Marszałek Rataj i oświadczył:

Na poprzednim posiedzeniu Sejm był widownią zajęć gwałtownych, a nawet gorszących. Nie mogę pociągnąć do odpowiedzialności posłów, którzy wykroczyli przeciw regulaminowi, gdyż biuro stenograficzne wskutek hałasu nie mogło zanotować ani obelżywych okrzyków, ani nazwisk posłów, którzy je wygłaszali. Muszę jednak zaznaczyć, że jest jedno wykroczenie, które się zwraca już nie przeciw osobom z tej lub tamtej strony Izby, czy też przeciw Rządowi, lecz przeciw Sejmowi, a tem jest niedopuszczenie do głosu kogokolwiek, kto ma prawo przemawiać z tej trybuny. Proszę więc, żeby się to w przyszłości nie powtarzało. Zwracam też uwagę, że społeczeństwo jakkolwiek może być bardzo wyrozumiałe, nie zawsze zdaje sobie sprawę z psychiki posłów i niejedno zajście, które my możemy sobie wytłómaczyć, musi na zewnątrz wywołać nader ujemne wrażenie. Społeczeństwo wymaga od nas pracy.

Następnie zawiadomił Marszałek, że w miejsce pp. Echausla i Józefa Halera, którzy zrzekli się mandatów, weszli posłowie: Jan Siciński i Kazimierz Józef Alojzy Kujawski i że obaj ci posłowie złożyli ślubowanie. Przystąpiono do dalszej rozprawy nad oświadczeniem Min. Kiernika.

Marszałek oświadczył, że głos ma w dalszym ciągu p. Marek. (Gdy poseł Marek wstępuje na trybunę, posłowie Z. L. N. wychodzą gromadnie ze sali).

P. Marek daje historyczny pogląd na fakty poprzedzające wypadki krakowskie. Stanowisko naszej partji — mówił poseł — jest jasne. Są fakta historycznie stwierdzone, które świadczą o jej stanowisku względem armji i faktów tych nie wstydzimy się. Ofiar, które padły po obu stronach w tej walce, żal klasie robotniczej bardziej, niż jakiegokolwiek przegranej ekonomicznej. Jak można żądać od ludności cywilnej, znajdującej się nagle w ogniu rozważki, kiedy zabrakło jej nawet ludzi, którzy w spokoju nie mogli się zorientować w sytuacji. Mowca czyniąc w dalszym ciągu Rząd odpowiedzialnym za wypadki krakowskie, przeciwstawia się twierdzeniu Ministra Kiernika, że agitatorzy P. P. S. spowodowali te krwawe zajścia.

P. Michalak (N. P. R.) podkreśla, że klub jego stoi na stanowisku prawa i konstytucji, a w wypadkach krakowskich władze wykonawcze nie zawsze trzymały się litery prawa. Czyniąc Rząd i stronnictwa go popierające odpowiedzialnymi za to,

częła się w środę wyżka obcych walut, przybierała chwilami nieczem nieuzasadnione gwałtowne rozmiany. Gdy jednak na giełdzie krakowskiej równocześnie ze wyżką obcych walut kursa akcji w środę się podnoszą — u nas już następnego dnia (t. j. w czwartek) przy równoczesnej wyżce walut

co się stało, kończy mowca oświadczeniem, że N. P. R. nie godząc się na formę rezolucji p. Żuławskiego, godzi się na jej treść i będzie za nią głosować.

P. Bitner (Ch. D.) atakuje P. P. S., twierdząc, że wskutek jej wpływów wszystkie niemal stronnictwa przestąpiły egoizm stanowy.

P. Patek, omawiając wypadki krakowskie, oświadcza, że obowiązkiem Sejmu jest ustalić odpowiedzialność czynników rządowych. Mowca atakuje ostro Rząd, przypisuje mu winę spowodowania wydarzeń krakowskich z 6. listopada.

Ks. Lutostawski stwierdza, że należy rozróżnić odpowiedzialność osobistą tych, którzy zawinili, od sądu nad historyczną rolą tych, których poczytujemy za sprawców choroby, w jaką wpadł naród. Obecnie niki nie może konkretnie stwierdzić, żeby ktoś był winien osobiście, lecz nie trzeba czekać na wyrok sądu, by wiedzieć, jaką rolę historyczną odegrały w Państwie takie lub inne czynniki. P. P. S. jest moralną sprawczynią tych zajść.

Marszałek oświadcza, że wpłynął wniosek na zakończenie rozprawy. Przeciw wnioskowi przemawia p. Królikowski (komunista). Dyskusję przerwano.

Przystąpiono do głosowania nad rezolucją p. Czapińskiego, następującej treści: Sejm odrzuca oświadczenie, złożone przez Ministra spraw wewnętrznych p. Kiernika i wzywa Rząd do ustąpienia. Głosowanie nad rezolucją odbyło się imiennie. Przeciw rezolucji głosowało 195, za 176 posłów. Rezolucję odrzucono.

Następnie przystąpiono do nagłego wniosku p. Moraczewskiego w sprawie użycia wojska w Borysławiu i w sprawie strzelania do robotników, przyczem dwóch zabito. Nagłość wniosku odrzucono 174 głosami przeciw 144 i wniosek przekazano Komisji administracyjnej. Marszałek zwraca uwagę, że plonem dzisiejszego dnia jest 10 wniosków nagłych. Takich nagłych wniosków, które muszą być umotywowane, jest dotychczas 10. Świadczą one jednak, że nagłość ich staje się iluzoryczną.

Następne posiedzenie odbędzie się we wtorek o godz. 4.

P. ks. Lutostawski zaproponował, aby dodać do następnego porządku dziennego jeszcze sprawozdanie Komisji regulaminowej w sprawie wydania posłów, oskarżonych o udział w zajściach, motywując to tem, że niemożność otrzymania zeznań tych posłów jest krzywdą dla wielu aresztowanych.

P. Barlicki w sposób stanowczy sprzeciwił się temu wnioskowi. Wniosek p. ks. Lutostawskiego przyjęto.

Wszystkie bez wyjątku prawie akcje spadają o kilkanaście procent w porównaniu do notowań wtorkowych.

Ten anormalny stan faków w dziedzinie walut, jak i papierów dewizowych uważamy za przejściowy. Już na wczorajszym posiedzeniu giełdowym (piątek) nasią-

ła poprawa kursów większości papierów — a na giełdzie warszawskiej kursa obcych walut wykazywały tendencję silnie zniżkową.

Mimo powyższej wzmiankowanej o dziwnego przebiegu zdarzeń giełdowych — bilans ostateczny za pierwszą połowę listopada wypadła posiadać akcje w odróżnieniu do października wcale korzystnie. Ważne zmiany w tym okresie uzyskał akcje Chodorów (2.100.000 do 3.300.000), Oks (2.900.000 do 3.600.000), Tespy (2.100.000 do 3.350.000), Jaworzno (12.000.000 do 16.000.000), a największą Gazolina (300.000 - 1.500.000) i Gazociąg (80.000 - 250.000). Również inne gatunki akcji — dawniej zupełnie bez powodu zaniedbanych — jak Galota, Cielców, Wimmer, Cegielski, Lokomotywy, Brugger, Len, Węglówki, Olkusz i Rollindustria wyszły znacznie na kursach i są nadal z uwagi na niskie kursy i nadzieję dalszej wyżki poszukiwane.

Z akcji bankowych silnie awansowały akcje Pol. Banku Przemysłowego, Ziem. Banku kredytowego i Powsz. Banku kred. (Pokred) — te ostatnie ze względu na znaczny popyt na giełdzie warszawskiej, gdzie notują o kilkadziesiąt procent wyżej niż u nas.

Bardzo znaczną wyżkę uzyskały w ciągu ostatnich kilkunastu dni przedwojenne listy zastawne Banku hipotecznego (ok. 2.000.000 Mkp. za 100 koron), oraz Banku krajowego i Tow. kred. ziemskiego.

Jak wiadomo, powstał we Lwowie „Związek posiadaczy papierów wartościowych“, który ma na celu ochronę tychże przed utratą wartości ułokowanego w listach zastawnych i podobnych walerach (obligacjach komunalnych i t. d.) — i już sama zapowiedź pomocy ze strony tego Związku podziałała tak korzystnie, że prawie zupełnie brak ofiarujących listy zastawne na sprzedaż. Tem tłumaczy się ta nagła, do kilkuset procent dochodząca wyżka tych walerów.

Na targu pieniężnym nadal odnotować się daje dotkliwy brak gotówki.

Dr. L. N.

Z teatrów lwowskich.

Przedstawienia we wszystkich teatrach lwowskich rozpoczynają się o godz. 7 wieczorem.

Repertuar Teatru Wielkiego:

Niedziela, 18 listopada o godz. 3.30 „Dziady“ Mickiewicza.

Niedziela, 18 listopada o godz. 7 w. „Walkiria“, opera w 3 aktach R. Wagnera.

Repertuar Teatru Małego:

Niedziela, 18 listopada o godz. 7 w. „Pokojówka szuka miejsca“, kom. w 3 akt. Gaitry'ego.

Repertuar Teatru Nowości:

Niedziela, 18 listopada o godz. 7 w. „Miłość cygańska“.

Repertuar „Młodej Scenki“ ul. Chorażczyzny 7:

W niedzielę, dnia 18 listopada, „Sędziowie“, St. Wyspiańskiego.

Początek o godz. 8 wiecz.

Dzisiejsza tj. sobotnia „Wiera Mircewa“ w Teatrze Wielkim zgromadzi napewno liczne rzesze właścicieli abonamentów, gdyż dyrekcja wyjątkowo w tę sobotę dopuściła bioczki abonamentowe, ponieważ sztuki tej niewidzeli jeszcze abonenci.

Po raz ostatni „Dziady“ daje Teatr Wielki po cenach popularnych w niedzielę popołudniu.

wa, poczem odbyła się konferencja w Izbie handlowo-przemysłowej. O godz. 3 obiad wydany przez Województwo w hotelu Imperial. Wicemazorem goście będą obecni na przedstawieniu w Teatrze Wielkim.

Po kolacji na dworcu głównym, nastąpi odjazd do Krakowa.

Wieczór Polskich Autorów.

Lwów, 17. listopada.

Wieczór Autorów Polskich, który wczoraj w sali Kasy i Kola liter. artyst. zgromadził nader liczną publiczność, połączył w harmonijną całość piękny cel z piękną formą i treścią. Celem, który podkreślił w pełnym wyrazu przemówieniem wstępem kurator Sobliński, a w wierszem, lecz wymownym zakończeniu red. Ruile, było przyjęcie z pomocą wielkiemu dziełu budowy gimnazjum w Brzechowicach, im. Komisji Edukacyjnej I celem ten dzięki licznemu zebraniu publiczności został osiągnięty. W nagrodę za przyjęcie autorzy lwowscy roztoczyli przed zebranymi najpiękniejsze skrypswego talentu. Wszystkie barwy ślady w tej bogatej mozaice, którą zjednoczyła, jakby wspólnie wszystkim tło, wysoka miara artystyczna utworów, zaś wyróżniała każdą z osobna, niekiedy bardzo silnie zaznaczona, indywidualna swoistość talentów.

W interpretacji własnej autorów usłyszeliśmy pełne subtelności wdzięku poezje p. M. L. Czernowej, Edwina Jędrkiewicza, Tadeusza Nittmana, Jadwigi Ziembickiej. Art. sceny lwowskiej p. Żytecki wygłosił zabarwiony humorem prolog Tadeusza Czaplowskiego, a następnie w właściwym sobie filozoficznym ujęciu odtworzył poezje Józefa Mirskiego i Józefa Jedlicza. Utwór tego ostatniego p. t. „Dzieci“ niezwykłą głębią i wysokim artystycznym poziomem zasługuje na wyróżnienie nawet w tej krótkiej wzmiance. P. Romanówna — z nieporównanym wdziękiem wypowiedziała utwory Kazimierza Bukowskiego, Jana Parandowskiego, Artura Schrödera, Jana Zahradnika, Stanisława Rozsowskiego i Henryka Zbierzchowskiego.

Humor i zadzierzliwość wlał p. Pełński w interpretację utworów Stefana Komornickiego, Stanisława Wasylewskiego, jak też dobrze zaakcentował charakter transcendentalny „Zastony Izdy“ pióra Libańskiego. Program nieprzeladowany pozostawił najmilsze wrażenie i jest dobrem zaleceniem dla tego rodzaju wieczorów.

J. P.

Przegląd giełdowy.

Lwów, 17. listopada.

Dziwnym był bieg wypadków giełdowych w minionej pierwszej połowie listopada. Podczas gdy zapowiedź strajku generalnego na dzień 6 listopada, wywołała dla akcji tendencję słabą — to sam wybuch strajku — i to strajku połączonego w Krakowie i Borysławiu z krwawymi wypadkami, które do głębi poruszyły społeczeństwo — wywołał wprost dziwny efekt w formie najmniej wówczas spodziewanej wyżki walerów.

Kursa natomiast obcych walut nie doznały wówczas, w tej chwili najkrytyczniejszej, żadnych prawie zmian. Minał spokojnie ubiegły tydzień postojkowy, kursa akcji doznały z początkiem bieżącego tygodnia do najwyższego napięcia — gdy nagle i niespodzianie rozpo-

